

Oslo, desember 2022

INNSPILL TIL FORSVARSKOMMISJONEN

Dagens trussel – og risikobilde spesielt med tanke på hva som skjer i Ukraina, men også hendelser i senere tid som eksempelvis pandemi, terror og migrasjon, skaper utrygghet og uro i store deler av Europa. Og vi opplever at hendelsene blir flere, mer omfattende og skjer raskere.

Norsk TotalforsvarsForum (NTF) berømmer det viktige arbeidet som er igangsatt ved opprettelse av både en forsvarskommisjon og en totalberedskapskommisjon i den hensikt å få en bred og åpen dialog om vår forsvars- og (samfunns)sikkerhetspolitikk i kommende år.

NTF ønsker i den sammenheng spesielt å sette frem følgende punkter:

Tillit

Den norske befolkningen har høy tillit til myndighetene, og støtter opp under Forsvaret. Det er av den største viktighet for demokratiet at både tilliten og støtten videreføres og vedlikeholdes med tanke på forsvarsevne og forsvarsvilje. Det må gjøres gjennom åpenhet, nærhet og dialog.

Trygge og robuste samfunn

Totalforsvarskonseptet med gjensidig samarbeid og støtte mellom Forsvaret og det sivile samfunn er grunnleggende for vår trygghet og robusthet. Forsvaret er avhengig av et mest mulig velfungerende samfunn i en krig. Det krever et samfunn hvor folk kan ta vare på seg selv i størst mulig grad og kan bistå Forsvaret ved behov. Og at Forsvaret kan bistå det sivile samfunn i forbindelse med hendelser i fredstid. En slik symbiose som beskrevet i totalforsvarskonseptet gir god utnyttelse av landets ressurser og er dermed også god samfunnsøkonomi.

Internasjonalt samarbeid

NTF ser på et internasjonalt samarbeid i rammen av FN og NATO som avgjørende for norsk sikkerhet og global/regional stabilitet. Et bilateralt samarbeid med USA og regionalt samarbeid med de nordiske landene anses som svært viktig i årene fremover.

Innvesteringer og drift

En gjenganger i norsk forsvarspolitik har vært ubalansen mellom innkjøp og drift. Det må følgelig legges til rette for et bedre samsvar mellom investeringer og drift av forsvarsmateriell i kommende år. NTF anser det som dårlig bruk av offentlige midler å gjøre anskaffelser vi ikke har ressurser til å drifte.

Personell og kompetanse

NTF savner en klarere personalpolitikk både med sikte på en god og forutsigbar ivaretagelse av dagens personell, samt en kartlegging og strategi for tilegnelse av ønsket kompetanse i årene fremover. Soldater i 1.gangstjeneste må følges opp med tanke på nyttegjøring av sivil kompetanse.

Verneplikt

NTF mener at verneplikten danner grunnlag for både forsvarsevne og forsvarsvilje. Norge er et lite land og NTF går følgelig inn for at både antallet som skal inn til 1.gangstjeneste økes og at verneplikten utvides fra hhv. 44 /55 år til f.eks. 50/60 år.

Det er viktig for forsvarsviljen at større deler av befolkningen kjenner til og har erfaring fra Forsvaret. Dagens situasjon med langt færre forlegninger ute i lokalsamfunnene, og personer inne til 1.gangstjeneste skaper avstand mellom befolkningen og Forsvaret, og anses for å være uheldig.

NTF har ved flere anledninger foreslått at all ungdom burde avtjene minst seks måneder i en form for beredskapstjeneste – det være seg i forsvars- eller sivil sektor. Så langt har det beklageligvis ikke vært interesse for å bevilge midler til en slik ordning.

Heimevernet

NTF har tro på utvikling av territorielle styrker i form av et forsterket Heimevernet gjør forsvaret av Norge sterkere – ref. hva vi har sett i Ukraina.

Da må det sørges for at det er nok HV-soldater over hele landet også i tiden fremover når årskullene blir mindre. Det må dessuten være samsvar mellom antall soldater og tilgang på bekledning og utrustning!

Og vi er også blitt forespeilet klimaendringer - varmere, våtere, villere - som vil kunne skape store utfordringer for samfunnet og kreve bistand fra HV-soldater til ulike oppgaver.

Trening/øvelser

NTF er opptatt av at mannskapene i HV trener årlig både for at de skal kunne opprettholde sine militære kunnskaper, og at evnen til planlegging og ledelse i områdestrukturen blir mer robust. Videre er viktig at det øves jevnlig – ikke minst tverrsektorielt med reelle scenarier.

Avslutning

Selv et rikt land som Norge må tenke samfunnsøkonomi. Et sivil-militært samarbeid innenfor rammen av et helhetlig totalforsvarskonsept, som består av gjensidig støtte og samarbeid mellom Forsvaret og det sivile samfunn, gir etter NTFs syn best grunnlag for utnyttelse av våre samlede ressurser.

Og at dette vil kunne bidra til økt kjennskap om Forsvaret som igjen vil bidra til en opprettholdelse av forsvarsviljen i befolkningen.

NTF forutsetter følgelig at rapportene som leveres fra begge kommisjonene er kompatible, og bl.a. omfatter et forslag om å etablere sammenfallende distrikter for våre beredskapsaktører. En inndeling med 12 politidistrikter, 11 Heimeverns distrikter, 20 Sivilforsvarsdistrikter, fire helseforetak – og i 2024 15 fylker, er ikke optimal med tanke på en effektiv beredskap og god samfunnsøkonomi.

NTF ønsker Forsvarskommisjonen lykke til med det avsluttende arbeidet og ser frem til NOU-rapporten i mai.

Med vennlig hilsen

Signe Øye (sign.)
Styreleder

Hanne Guro Garder (sign.)
daglig leder

Kort om Norsk TotalforsvarsForum:

Historikk

Norsk TotalforsvarsForum (NTF) ble stiftet på Stortinget den 9.april 1951 under navnet Kvinners Frivillige Beredskap (KFB). Dette skjedde etter initiativ av H.K.H. Kronprinsesse Märtha, som selv var organisasjonens første president. Mandatet den gang var med utgangspunkt i totalforsvarskonseptet å registrere og samordne den innsats kvinner kunne gjøre for å styrke landets beredskap.

Vi har i dag fått et mer likestilt samfunn hva gjelder utdanning, arbeid og ansvar for både hjem og samfunn – og i 2013 vedtok Stortinget å innføre allmenn verneplikt for gutter og jenter født fra og med 1997. Det er blant annet som følge av denne utviklingen at organisasjonen fant tiden moden for å endre til et kjønnsnøytralt navn. Videre anså organisasjonen det hensiktsmessig å synliggjøre sitt årelange engasjement og arbeid for totalforsvaret. Det ga grunnlag for det nye navnet, Norsk TotalforsvarsForum, som ble tatt i bruk fra den 1.januar 2019. De oppgaver KFB tidligere hadde videreføres og styrkes i NTF.

Formål

NTF har som formål å styrke landets totale beredskap ved bl.a. formidle informasjon om totalforsvaret, arbeide for å gjøre det sivile samfunn mer robust i møte med hendelser i fred, krise og krig, samt være en pådriver overfor myndighetene i beredskapsspørsmål med vekt på forebygging, beredskapsplanlegging, krise- og konsekvenshåndtering – nasjonalt, regionalt og lokalt.

Organisering

NTF er i dag et landsdekkende forsvarsrelatert samarbeids- og interesseforum for organisasjoner og enkeltpersoner som er opptatt av samfunnssikkerhet og beredskap, og representerer mer enn 30 000 medlemmer. I tillegg er det inngått samarbeidsavtaler med en rekke andre frivillige organisasjoner som alle arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap på ulike områder.

Årsmøtet er NTFs øverste myndighet. Styret i NTF består, foruten styreleder og nestleder, av fem medlemmer. Den daglige driften utføres av et sekretariat lokalisert på Akershus festning, som også er et informasjonssenter for alle som ønsker kunnskap om totalforsvaret. Sekretariatet står i nær kontakt med sentrale myndigheter. NTF har oppnevnt kontaktpersoner i hvert fylke, fylkeskontakter, som organiserer et nettverk av frivillige, lokale representanter. Fylkeskontaktene står i tett kontakt med NTF sentralt og virker som en forlenget arm ut i fylker og kommuner. Hovedoppgavene er å drive informasjons- og kursvirksomhet ute i lokalsamfunnene, delta på øvelser og bistå ved reelle hendelser.

H.M. Dronning Sonja er ærespresident i NTF og prinsesse Astrid fru Ferner er organisasjonens høye beskytter.

Virke

NTF arbeider for å gjøre samfunnet mer robust og mindre sårbart i en krisesituasjon, og møter utfordringene ved å være brobygger mellom Forsvaret og det sivile samfunn hvor det på ulike måter formidles informasjon om totalforsvaret. NTF skal også være en «vaktbikkje» som setter fokus på aktuelle saker innen totalforsvaret i den hensikt å bidra til en videreutvikling av konseptet. NTF formidler informasjon om aktuelle temaer innen totalforsvaret gjennom tidsskriftet «Trygge Samfunn», som kommer ut i papirbasert utgave to ganger i året og i digitale infobrev hver 3.uke. I tillegg benyttes hjemmesiden, Facebook og YouTube aktivt.

NTF arrangerer årlig en rekke konferanser og seminarer hvorav de mest sentrale er «Totalforsvars-konferansen», «Krisespill», «Sårbarhetskonferansen» og «Verdikonferansen». I tillegg inviteres det til åpne møter om aktuelle temaer i sentral og lokal regi.

Hensikten med disse arrangementene er, foruten fokusering på aktuelle temaer og faglig informasjon, å skape arenaer hvor alle som har en plass i totalforsvaret kan møtes for å bli kjent, ha uformelle samtaler og diskutere felles anliggende. Det å kunne møtes uten å stå midt i en hendelse oppleves i følge evalueringene som et meget viktig element for beredskapsaktørene. Vi mener at slike møteplasser er viktig med sikte på relasjons-bygging og ideutvikling, men også med tanke på å få en felles forståelse for de utfordringer man vil kunne stå overfor i møte med ulike krisesituasjoner.

NTF tilbyr også kurs som «Psykisk førstehjelp», «Samfunnssikkerhet og beredskap – en innføring i totalforsvaret» og «Finn meg» som er et undervisnings- og aktivitetsprogram for å få barn ut i naturen.

NTF er, gjennom sitt lokale nettverk, en verdifull ressurs som kan ta del i utarbeidelse av ROS-analyser og beredskapsplaner i fylker og kommuner. Andre oppgaver er å medvirke som rollespillere og markører i forbindelse med øvelser, samt bistå med drift av evakuerings-, pårørende- og mottakssentre i krisesituasjoner.

NTF deler årlig ut «NTFs Beredskapspris» til enkeltpersoner fra hhv forsvarsrelatert og sivil sektor, som gjennom en personlig innsats og et sterkt engasjement, har bidratt til å bedre beredskapen i det norske samfunn – uansett nivå i de to sektorene.